

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/121/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4415210905
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Radošická Vallová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2016:4415210905.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a členiek senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej v právnej veci žalobcu: R. R., nar. XX. XX. XXXX, bytom X. B., H. bašta XX, zastúpený advokátkou Mgr. Elenou Szabóovou, so sídlom Nové Zámky, Hlavné námestie 7, proti žalovanému: E. R., nar. XX. XX. XXXX, bytom X. B., H. bašta XX, zastúpený advokátkou JUDr. Klárou Decsiovou, so sídlom Nové Zámky, Radničná 4, o zaplatenie sumy 287.862,10 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 11. januára 2016 č. k. 13C/348/2015-278 takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutej časti týkajúcej sa náhrady trov konania potvrdzuje.

Žalovanému sa nepriznáva náhrada trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie konanie v časti zaplatenia istiny v sume 287.862,10 eura s príslušenstvom a v časti konania o vydanie predbežného opatrenia zastavil a žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému na účet jeho právnej zástupkyne sumu 1.246,96 eura z titulu náhrady trov právneho zastúpenia, do 15 dní po právoplatnosti tohto uznesenia. Rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 96 ods. 1, 3, § 146 ods. 2 veta prvá zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len OSP) a § 10 ods. 1 písm. a), § 13a ods. 4 veta druhá vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len vyhláška č. 655/2004 Z. z.). V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca sa svojou žalobou voči žalovanému domáhal zaplatenia vyššie uvedenej sumy ako vydania bezdôvodného obohatenia, ktoré malo žalovanému (jeho synovi) vzniknúť tým, že výlučne žalobca financoval kúpu pozemku a na ňom stavbu polyfunkčného domu, ktorý je vo výlučnom vlastníctve žalovaného, avšak ten sa voči nemu správa spôsobom, ktorý je v rozpore s dobrými mravmi, preto žiadal, aby mu žalovaný tieto finančné prostriedky vrátil a tiež sa domáhal vydania predbežného opatrenia, ktorým súd žalovanému zakáže disponovať predmetnými nehnuteľnosťami. Podaním zo dňa 11. 01. 2016 žalobca svoju žalobu zobral v plnom rozsahu späť a žiadal konanie zastaviť. Súd prvej inštancie konanie zastavil podľa § 96 ods. 1, 3 OSP na základe späťvzatia žaloby žalobcom. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 146 ods. 2 veta prvá OSP a zaviazal žalobcu, ktorý svojím späťvzatím žaloby spôsobil, že konanie muselo byť zastavené, k zaplateniu trov právneho zastúpenia, ktoré žalovanému vznikli, a to podľa § 10 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. za 2 úkony právnej pomoci - prevzatie a príprava zastupovania (v sume 997,57 eura a režijný paušál 8,39 eura) a účasť na pojednávaní (nemeritórne pojednávanie dňa 11. 01. 2016 vo výške 1/2 odmeny - podľa § 13a ods. 4 veta druhá vyhlášky č. 655/2004 Z. z. v sume 249,39 eura a režijný paušál 8,58 eura).

2. Proti uzneseniu súdu prvej inštancie v časti týkajúcej sa náhrady trov konania podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca, ktorý mal za to, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je nepreskúmateľné, nakoľko z rozhodnutia nevyplýva, kedy právna zástupkyňa žalovaného zastúpenie

prevzala - aj s prihliadnutím na to, že pred pojednávaním bolo žalobcovi zo strany súdu doručované podanie žalovaného evidentne neproduktívne právnou zástupkyňou. Tvrdil, že z rozhodnutia nevyplýva ani skutočnosť, kedy žalovaný trovy konania vyčíslil a v akej výške a či súd postupoval pri rozhodovaní o trovách konania podľa § 151 ods. 1 alebo § 151 ods. 2 OSP. Z uvedených dôvodov žiadal, aby Krajský súd v Nitre ako odvolací súd odvolaním napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na nové rozhodnutie.

3. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací v zmysle ustanovenia § 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie a bez prejednávania na nariadenom odvolacom pojednávaní dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné, preto uznesenie v napadnutej časti týkajúcej sa náhrady trov konania súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil.

4. V prejednávanej veci sa žalobca žalobou doručenu súdu prvej inštancie dňa 27. 05. 2015 domáhal od žalovaného zaplata sumy 287.862,10 eura, ako aj trov konania a vydania predbežného opatrenia, ktorým by súd zakázal žalovanému nakladať s nehnuteľnosťami bližšie špecifikovanými v žalobe. Následne dňa 27. 07. 2015 bolo súdu prvej inštancie doručené vyjadrenie žalovaného k žalobe, ktorý žiadal, aby súd žalobu v plnom rozsahu zamietol a dňa 10. 12. 2015 podanie žalovaného označené ako „písomné vyjadrenie k žalobe a dokladám do spisu ďalšie dôkazy“. Rozhodnutím zo dňa 07. 12. 2015 sp. zn. 11695/2015-KaNR, r. z. 75753/15 vydaným Centrom právnej pomoci, Kancelária Nitra so sídlom Nitra, Štefánikova trieda 88 bol žalovanému priznaný nárok na poskytovanie právnej pomoci a za advokátku bola určená JUDr. Klára Décsiová, so sídlom Nové Zámky, Radničná 4 na právne zastúpenie v právnej veci vedenej na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 13C/348/2015 až do právoplatného skončenia veci. Následne bolo do súdneho spisu založené plnomocenstvo zo dňa 10. 12. 2015, ktorým žalovaný splnomocnil JUDr. Kláru Décsiovú na zastupovanie v predmetnej právnej veci (č. l. 271 súdneho spisu). Na pojednávaní konanom dňa 11. 01. 2016 sa právna zástupkyňa žalobcu vyjadrila tak, že žalobca berie žalobu v celom rozsahu späť, a preto právna zástupkyňa žalovaného uviedla, že z tohto dôvodu si žalovaný uplatňuje náhradu trov konania, ktoré vyčíslia písomne v lehote 3 dní. Súd prvej inštancie na predmetnom pojednávaní vyniesol rozhodnutie, ktorým konanie zastavil a uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť žalovanému na účet jeho právnej zástupkyne z titulu náhrady trov konania sumu, ktorá bude uvedená v písomnom vyhotovení rozhodnutia na základe vyčíslenia týchto trov, ktoré právna zástupkyňa žalovaného predloží súdu písomne v lehote 3 dní. Právna zástupkyňa žalovaného dňa 13. 01. 2016 doručila súdu prvej inštancie vyčíslenie trov konania a navrhla uložiť žalobcovi povinnosť zaplatiť žalovanému trovy konania, ktoré pozostávajú z trov právneho zastúpenia vo výške 1.513,32 eura na účet právnej zástupkyne žalovaného (č. l. 277 súdneho spisu). Následne súd prvej inštancie vydal napadnuté uznesenie.

5. Podľa § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

6. Počnúc dňom 01. 07. 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ktorý zrušil dovtedy platný zákon č. 99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov Občiansky súdny poriadok. Keďže v zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti (ak nie je ustanovené inak), je potrebné na danú právnu vec aplikovať právnu úpravu Civilného sporového poriadku (CSP).

7. Podľa § 251 CSP trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

8. Podľa § 256 ods. 1 CSP, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

9. Civilný sporový poriadok zavádza novú definíciu trov konania, pričom za trovy konania sa podľa novej právnej úpravy považujú len také výdavky, ktoré vznikli v konaní, t.j. v období od začatia konania do jeho skončenia. Nová právna úprava druhu trov konania nevymedzuje ani príkladným výpočtom, ako to bolo v ustanovení § 137 OSP. Trovami konania spravidla sú hotové výdavky strán a ich zástupcov ako cestovné náhrady, stravné, náklady na ubytovanie, poštovné, súdne poplatky, ušlý zárobok, trovy dôkazov, odmena za právne služby poskytnuté advokátom a iné. Aby sa výdavky, ktoré v konaní vznikli,

mohli považovať za trovy konania, musí byť splnená aj ďalšia požiadavka, a to, že musia byť preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva v tomto konaní. Výdavky, ktoré strana nepreukázala a neodôvodnila, nemôže súd považovať za trovy konania a priznať ich ani s poukazom na zásadu oficiality zavedenú pri rozhodovaní o trovách konania v § 262 CSP. Zjednodušene povedané, ak má strana záujem, aby sa napríklad jej náklady na cestovné považovali za trovy tohto konania, musí výšku cestovného zdokladovať a zároveň zdôvodniť, kedy a z akého dôvodu tieto výdavky vynaložila. Požiadavka účelnosti vynaložených výdavkov ostáva aj v novej právnej úprave zakotvená. Podľa doterajšej právnej úprave v § 142 OSP súd prisudzoval v rámci náhrady trov konania len trovy potrebné na účelne uplatňovanie alebo bránenie práva, v novej právnej úprave je požiadavka účelnosti jedným zo základných predpokladov toho, aby sa vynaložené výdavky mohli považovať za trovy konania. Aby mohli byť vynaložené výdavky považované za účelne vynaložené v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva, teda za trovy konania, musia byť vynaložené v príčinnej súvislosti s procesným postojom strany k predmetu konania; ich vynaložením sa musí sledovať buď procesné presadzovanie uplatneného nároku, alebo procesná obrana proti takémuto nároku (nález Ústavného súdu SR z 31. júla 2008, sp. zn. IV. ÚS 147/08). Každú jednu zložku výdavkov, teda aj každý úkon právnej služby, ak je strana (či iný subjekt) zastúpená advokátom, musí súd posudzovať samostatne. Dôležitou je tiež požiadavka, aby výdavky, ktoré majú byť považované za trovy konania, boli aj skutočne vynaložené v konaní, teda nemôže ísť napríklad len o pohľadávku štátu na zaplatenie súdneho poplatku; vyrubený súdny poplatok na to, aby mohol byť považovaný za trovy konania, musí byť aj zaplatený. Dôkazné bremeno ohľadom preukázania splnenia predpokladov pre posudzovanie výdavkov ako trov konania leží na strane sporu.

10. Účelnosť trov sa dá stotožniť s nevyhnutnosťou alebo s právnou možnosťou vynaloženia trov spojených s uplatňovaním ústavne zaručeného práva na právnu pomoc (čl. 47 ods. 2 Ústavy). Nevyhnutné sú tie trovy, ktoré sa musia vynaložiť na procesné úkony nariadené súdom, potrebné na zaujatie procesného stanoviska k žalobnému návrhu, k meritórnemu vyjadreniu účastníka konania, k vykonanému dôkazu, na použitie opravných prostriedkov, na zaplatenie súdneho poplatku a na hotové výdavky. Účelnosť trov vynaložených na právnu pomoc sa odvodzuje z článku 47 ústavy. V podstate to znamená, že trovy právneho zastúpenia treba považovať v každom prípade za účelne vynaložené trovy. Každý má právo na to, aby hoci aj v jednoduchej, skutkovo a právne menej zložitej veci, bol zastúpený advokátom.

11. Ustanovenie § 256 ods. 1 CSP vychádza pri náhrade trov konania zo zásady procesného zavinenia a z ustanovenia § 146 ods. 2 OSP. Ak dôjde k zastaveniu sporového konania v dôsledku späťvzatia žaloby, potom je povinnosťou súdu pri rozhodovaní o trovách konania skúmať procesnú zodpovednosť pri zastavení konania na oboch procesných stranách, teda aj na strane žalobcu, aj na strane žalovaného. Pokiaľ žalobca žalobu musel zobrať späť pre správanie žalovaného, potom je potrebné konštatovať, že žalovaný procesne zavinil zastavenie konania. Ak by žalobca žalobu zobral späť bez udania dôvodu alebo bez toho, aby išlo o reakciu na správanie žalovaného, a teda nemožno pričítať procesné zavinenie žalovanému, znáša trovy žalovaného žalobca.

12. V predmetnej veci súd prvej inštancie rozhodol o trovách konania tak, že žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému trovy konania, nakoľko žalobca svojím späťvzatím žaloby spôsobil, že konanie muselo byť zastavené. Odvolací súd má rovnako ako súd prvej inštancie za to, že žalobca zavinil zastavenie konania, a preto má žalovaný v zmysle ustanovenia § 256 ods. 1 CSP právo na náhradu trov konania, teda všetkých preukázaných, odôvodnených a účelne vynaložených výdavkov, ktoré mu v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva v tomto konaní vznikli.

13. Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvej inštancie správne rozhodol o trovách konania, keď uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť žalovanému trovy konania a ich náhradu priznal v správnej výške. K námietke žalobcu, že z rozhodnutia nevyplýva, kedy právna zástupkyňa žalovaného prevzala zastúpenie a kedy žalovaný trovy konania vyčísliť a v akej výške, uvádza, že v rozhodnutí nebolo potrebné tieto skutočnosti uviesť, nakoľko vyplývajú zo súdneho spisu. Plnomocenstvom, ktoré sa v súdnom spise nachádza na č. I. 271, žalovaný splnomocnil JUDr. Kláru Decsióvú na zastupovanie v predmetnej právnej veci dňom 10. 12. 2015. Trovy konania žalovaný vyčísliť podaním (nachádzajúcim sa na č. I. 277 súdneho spisu) doručeným súdu prvej inštancie dňa 13. 01. 2016, teda v lehote 3 dní od pojednávania, na ktorom súd prvej inštancie zastavil konanie. Preto bolo zrejmé, že súd prvej inštancie pri vyčíslení trov konania vychádzal z tohto podania žalovaného a to, že nevedel, či rozhodoval podľa § 151 ods.

1 alebo § 151 ods. 2 OSP nie je dôvodom na zrušenie napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie. Odvolací súd dodáva, že aj keď riadne odôvodnenie uznesenia, rovnako ako rozsudku, je súčasťou základného práva strany konania na súdnu ochranu a s ňou súvisiaceho práva na spravodlivý proces podľa článku 46 ods. 1 a článku 48 ods. 2 Ústavy SR, stručné odôvodnenie predmetného rozhodnutia v časti týkajúcej sa trov konania, v ktorej uviedol, podľa akého ustanovenia zákona priznal žalovanému ich náhradu, podľa akých ustanovení vyhlášky č. 655/2004 Z. z. pri ich vyčísľovaní postupoval a za aké úkony právnej pomoci priznal túto náhradu, vyhovuje požiadavke dostatočného odôvodnenia rozhodnutia v zmysle § 220 ods. 2 v spojení s § 234 ods. 2 CSP a nenapĺňa intenzitu odňatia možnosti konať pred súdom z dôvodu nedostatočného odôvodnenia napadnutého uznesenia. Podstatou súdneho rozhodovania je totiž poskytovanie materiálnej právnej ochrany dotknutých práv, a nie prepätý formalizmus pri koncipovaní súdneho rozhodnutia. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie v zmysle ustanovenia § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil.

14. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní úspešnému žalovanému síce vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, avšak keďže mu žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli, odvolací súd rozhodol, že žalovanému sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva. Odvolací súd síce v zmysle ustanovenia § 262 ods. 1 CSP mal rozhodovať len o nároku na náhradu trov konania, ale keďže v takom prípade by o výške náhrady trov konania po právoplatnosti rozhodnutia musel rozhodovať podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie, aj keď už v čase rozhodovania odvolacieho súdu bolo zrejmé, že žalovanému žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli, preto v záujme, aby bola vec čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá v zmysle čl. 17 CSP rozhodol, že žalovanému sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).